

Berichten uit De Gouden Cirkel

FEBRUARI 2026

Een uitgebreide aflevering van de Berichten dit keer. Hij bevat verslagen van bijeenkomsten met Pieter Tops over criminaliteit, van de excursie naar Stedelijk Museum Breda over Marga Minco, van de eindejaarsborrel en natuurlijk uitgebreid van de nieuwjaarsbijeenkomst, in het teken van het 30-jarig jubileum en het afscheid van voorzitter Marijke van der Putten.

U vindt hier ook een aankondiging van de komende bijeenkomst, over de visie op de openbare ruimte en een verhaal over sloppen, stegen en gangen.

Tenslotte een mededeling over het boekje dat we maakten ter gelegenheid van het 30-jarig jubileum.

Er is kortom veel te lezen en bekijken in deze aflevering. U ontvangt binnenkort een extra Berichten, in zijn geheel gewijd aan de plannen met De Koepel en de uitgebreide reactie van De Gouden Cirkel daarop.

Ik wens u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,
Peter van den Heuvel

24 NOVEMBER PIETER TOPS - DE ACHTERKANT VAN NEDERLAND

door Marijke Raaijmakers

Marijke van der Putten hield deze avond helaas haar laatste reguliere inleiding als voorzitter van De Gouden Cirkel. Doordat de oorspronkelijke geplande lezing over "t Zoet" niet door kon gaan, had zij Pieter Tops bereid gevonden om over een zeker zo interessant onderwerp als de georganiseerde misdrijf in ons land, te komen spreken. Professor Dr. Pieter Tops is bestuurskundige en emeritus hoogleraar aan de universiteiten van Tilburg en Leiden. Hij was tevens lector aan de Politieacademie en schreef tal van boeken, waaronder 'De achterkant van Nederland'. Sinds 2012 richt Pieter Tops zich op georganiseerde misdaad en ondermijning van de rechtsstaat welke hij vooral als sociale problemen ziet.

"ik ben maar een eenvoudige bestuurskundige" zo begint Pieter Tops zijn verhaal en er ontvouwt zich een ontdekking van de Onderwereld die ook voor hem onbekend is. Zijn in 2017 verschenen boek 'De achterkant van Nederland' ontstond doordat de destijds nieuwe burgemeester van Tilburg hem vroeg om eens naar een rapport te kijken dat was uitgebracht met informatie van een exfiltrant (het tegenovergestelde van een infiltrant). Het ging over de drugscriminaliteit in Tilburg. Een brisant rapport zoals bleek. Deze exfiltrant beschreef de situatie in De Vogeltjesbuurt in Tilburg waar vooral de drugscriminaliteit was geconcentreerd en waarmee toen al een omzet van 700 miljoen werd gehaald. Pieter Tops was verbijsterd over de omvang van dit fenomeen en besloot onderzoek te gaan doen in deze Vogeltjesbuurt. Hoe kon die criminaliteit daar zijn ontstaan, want het bleek dat wat er in Tilburg aan de hand was ook in andere steden in Brabant en Limburg voorkwam.

Door contacten met politie en maatschappelijk werk en uiteindelijk ook met de 'leidinggevende' topman uit die Vogeltjesbuurt kreeg Tops informatie los en maakte kennis met de criminele organisatie die achter het vervaardigen van de synthetische drugs zat. Door open te zijn over het feit dat hij van plan was om over deze studie een boek te schrijven, kreeg hij contact met de bewoners en inzicht in de problematiek waardoor een asociale buurt kan ontstaan. Er woonden in die Vogeltjesbuurt destijds 880 gezinnen die aan de drie sociologische criteria beantwoordden: de zwak-maatschappelijken; de asocialen en de anti-socialen. Door armoede, gebrek aan maatschappelijke ondersteuning en het ontbreken van b.v. een buurthuis leefde men in de marge van de samenleving. Om aan geld te komen werkte men in de hennepcultuur en bij het maken van en handelen in synthetische drugs zoals amfetamine en XTC. Pas in 2005 werd er voor het eerst opgetreden tegen deze criminele organisatie. Onder de radar was er intussen een enorm machtsblok van drugshandel gegroeid. En het bleek dat de handel en productie van vooral synthetische drugs en hennepkwekerijen in het hele land voorkwam. In 2017 werd de omzet van de handel vanuit Nederland in speed en XTC op 18.9 miljard geschat.

Consternatie alom.

De vraag is : WAAROM IN NEDERLAND? Wat maakte Nederland tot zo'n gewild drugsland. Pieter Tops geeft aan dat Nederland aan een aantal voorwaarden voldoet:

1. Vrije Handel van oudsher. Goede infrastructuur en havens.
2. Lage pakkans, lage strafmaat, tolerantie.
3. Ontspannen houding ten opzichte van drugs.

In 1996 is er in de politiek een open drugsbeleid. Om de kleine criminaliteit en overlast te bestrijden van de drugsgebruikers (diefstal, openbreken van auto's) en ook om controle op de kwaliteit van de drugs te bewaken, geeft men de voorkeur aan vrije verkoop van drugs in coffeeshops. Het drugstoerisme vierde hoogtij. In de Verenigde Naties wordt Nederland aangemerkt als Narcostaat en op het matje geroepen. Nederland blijkt de spin in het web van drughandel. Het kweken van cannabis wordt geprofessionaliseerd en is redelijk onder controle maar de opkomst van de synthetische drugs is niet meer te stuiten. De drugs worden hoe langer hoe creatiever samengesteld (designerdrugs), de handelaren hoe langer hoe slimmer en harder. Sociale Media spelen een grote rol in het verhandelen ervan.

Op de vraag wat er aan dit enorme probleem kan worden gedaan, kan Pieter Tops niet zo positief zijn. De politie krijgt weliswaar hoe langer meer grip op de dealers door het telefoonverkeer af te tappen en in de havens werken de havenbaronnen wat meer met de politie mee; de recherche speelt een grote en kostbare en tijdrovende rol in het achterhalen van transacties maar de omvang van het verdienmodel van drugs en daarmee de verleidelijkheid van de handel, is niet te onderschatten. Er zal voortdurend hard moeten gewerkt aan het onderkennen van het probleem en het sociale effect van de verdiensten aan drughandel. De problemen van corruptie en het effect van de angstaanjagende intimidaties, de fysieke bedreigingen en de moorden op onschuldigen hebben een desastreuze invloed op de hele maatschappij.

In de laatste 50 jaar is daar veel en veel te licht over gedacht en naar gehandeld en er zal veel moeten veranderen naar strengere regels in handhaving en strafmaat. Helemaal uitbannen zal nooit meer gaan maar een tolerante houding in drugsbeleid zou verleden tijd moeten zijn.

Het was een verontrustend verhaal, natuurlijk lees je hierover in de kranten en kijk je op de televisie naar de beelden maar dat blijft toch wel ver van je daagse wereld. Het persoonlijke verhaal dat Pieter Tops ons vertelde vanavond, ging over die betrekkelijk kleine crimineel uit de Tilburgse Vogeltjesbuurt die voor de buurtkinderen in een garage een boksschooltje oprichtte en ongetwijfeld goed voor zijn moeder was maar ondertussen deel uitmaakte van een groter misdadig geheel dat beangstigend is voor de samenleving. De alertheid van de burger zou mede een factor kunnen zijn in de opsporing van misdaad.

Pieter Tops eindigde met een citaat uit Candide van Voltaire : Il faut cultiver son jardin.... men zal zijn zaakjes ook zelf op orde moeten houden en men zal dat moeten blijven doen met man en macht.

3 DECEMBER PRESENTATIE BOEK "THUISREIS" MARGA MINCO

door Liesbeth den Hartigh

Op 3 december waren we samen met de Vrienden van Stedelijk Museum Breda te gast in het museum ter gelegenheid van het verschijnen van het boek 'Thuisreis'.

Dingeman Kuilman, directeur van het Museum, hield een korte inleiding over de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in Breda. Hij schetste dat deze eigenlijk relatief kort onderdeel waren van de Bredase samenleving. In een raadsbesluit van 1747 werd het Joden nog verboden om zich in Breda op te houden. Nadat in 1796 de Joden burgerlijk gelijk werden gesteld, ontstond er een kleine Joodse gemeenschap. Dat eindigde alweer toen de Duitse bezetters na de 'Vlucht van Breda' in mei 1940, Joden verboden om terug te keren naar Nederland. Dit was één van de eerste anti-Joodse maatregelen. Marga Minco, die toen nog Selma werd genoemd, werd daarna al snel op last van de Duitsers ontslagen bij de Bredasche Courant.

Marijke van der Putten ging in gesprek met Jessica Voeten, de dochter van Marga Minco. Jessica vertelde dat haar moeder vanaf de jaren '60, als het schrijven niet zo vlotte, kleine schilderijtjes maakte over de herinneringen aan haar jeugd in Breda. Jessica heeft ook een inkijkje gegeven in het schrijverschap van Marga. Bij de Bredasche Courant had ze geleerd om 'to the point' te schrijven en dat heeft ze ook toegepast in haar romans. Ze was heel precies met woorden en alleen de laatste versie was goed genoeg. Als een roman klaar was, werd de hele familie aan het werk gezet om de kladversies te verscheuren.

Toeval speelde een belangrijke rol in het leven van Marga. Door een bizarre samenloop van omstandigheden kwam ze begin jaren '90 een familielid van haar zwager op het spoor. Zij was ook de enige overlevende in haar familie. Marga heeft haar bezocht in de Verenigde Staten en zij bleek in het bezit van een verloren gewaand album. Dit had Marga haar zus gegeven toen die trouwde op 5 mei 1942. Het album bevat tekeningen die het onbezorgde familieleven van voor de oorlog weergeven. Het is te zien op de tentoonstelling in het Stedelijk Museum

Marianne Laurijssens lichtte aan de hand van het schilderij l'aviatrice (1973) toe dat Marga heeft

geschilderd op basis van haar geheugen. Op de achtergrond van het schilderij is de huizenrij te zien aan de Oude Vest. Alhoewel Marga met enige regelmaat in Breda kwam en vrijwel zeker ook de nieuwe situatie kende, is op het schilderij de situatie van voor de oorlog weergegeven.

De tentoonstelling 'De Thuisreis' is nog tot en met 1 maart 2026 te zien in Stedelijk Museum Breda.

15 DECEMBER EINDEJAARSBORREL

De eindejaarsborrel is inmiddels een traditie van De Gouden Cirkel. Ook dit jaar kwamen leden bij elkaar om vooral in een aangename en ontspannen sfeer het glas te heffen en terug te blikken op alweer een interessant en succesvol verenigingsjaar. Ook traditioneel is de speelse quiz, die laat zien hoe goed de leden hun stad kennen. Weet u hoeveel water de watertoren van de Belcrum bevatte, wat de bijnaam was van die wijk en waar Sint-Joris en de draak te vinden zijn? Deze en andere vragen waren bedacht door Jan de Bakker en Liesbeth den Hartigh. Als deskundige en onpartijdige jury wees Léon Krijnen de winnaars aan. Hieronder zijn ze vereeuwigd.

26 JANUARI NIEUWJAARSDINER

Niet zomeer een nieuwjaarsdiner dit jaar. We traptten niet alleen het nieuwe jaar af, maar vierden ook ons 30-jarig bestaan en namen afscheid van onze voorzitter, Marijke van der Putten. Een verslag met veel foto's.

Met 100 leden was de zaal van De Avenue maximaal gevuld

Het bestuur en veel van de aanwezige leden droegen bij aan de feestvreugde door gouden kleding of accent

Scheidend voorzitter Marijke van der Putten blikt terug op 10 jaar voorzitterschap

Marijke ontving van het bestuur de Gouden Speld, als blijk van waardering voor haar grote verdiensten voor de vereniging

Walter van de Calseyde trad op als ceremoniemeester en gaf op de van hem bekende serieuze maar met humor doorspekte manier zijn visie op de ontwikkeling van Breda in de afgelopen 30 jaar

ook Marijke en Paul genoten daarvan

Oud-bestuurslid Jan de Bakker overhandigde het eerste exemplaar van het boekje dat ter gelegenheid van het jubileum is geschreven aan Hans de Kievith, het laatste nieuwe lid van 2025.

Erik Kooij maakte bekend dat hij de nieuwe voorzitter van het bestuur is.

Burgemeester Paul Depla gaf acte de presence en haalde herinneringen op aan een gezamenlijk verleden in Nijmegen

en deelde mee dat het Zijne Majesteit heeft behaagd Marijke te benoemen tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau

een trotse oud-voorzitter

en het was nog lang gezellig ...

23 FEBRUARI: VISIE OPENBARE RUIMTE, SLOPPEN, STEGEN EN GANGEN

De komende bijeenkomst bestaat uit 2 onderdelen, die ieder op een andere wijze aandacht besteden aan de openbare ruimte.

De gemeente Breda heeft recent haar visie op de openbare ruimte 2040 gepubliceerd. Dit document is het uitgangspunt van de bijdragen voor de pauze van wethouder Jeroen Bruijns en van Clementine Simons, strateeg openbare ruimte bij de gemeente Breda. Zij gaan graag met de aanwezigen in gesprek over dit visiedocument.

Wie zich wil inlezen over dit onderwerp kan het document hier vinden: https://www.breda.nl/sites/default/files/2025-10/rapport-visie-openbare-ruimte-toegankelijk-5-okt2025_0.pdf

Na de pauze komt Toon Oomen aan het woord. Deze architect en lid van De Gouden Cirkel was eerder te gast om te spreken over het stratenpatroon van Breda, het oudste monument van onze stad. Hij werkt aan een boek over dit onderwerp. Een van de minder bekende onderdelen van ons stratenpatroon is de verzameling van sloppen, stegen en gangen in de historische binnenstad. We lopen er vaak achteloos aan voorbij. Na het verhaal van Toon kijkt u met andere ogen naar deze 'acherkant' van de stad.

De bijeenkomst op 23 februari vindt plaats in De Avenue, begint om 20.00 uur en is gratis toegankelijk.

30 JAAR STADSSOCIËTEIT DE GOUDEN CIRKEL | 1996-2026

Ter gelegenheid van het 30-jarig jubileum heeft De Gouden Cirkel een boekje voor haar leden uitgegeven. Daarin een drietal artikelen. Walter van de Calseyde benoemt de belangrijkste trends in de ontwikkeling van Breda in die periode. Eloi Koreman richt zijn blik op de toren van de Grote Kerk en vraagt zich af waar deze nu voor staat. Hans Thoolen beschrijft hoe Breda zich de komende 30 jaar zou moeten ontwikkelen.

Het boekje heeft een toepasselijke gouden omslag, met een beeld van oud en nieuw Breda door Anouk Stoffels.

Tijdens de jubileumbijeenkomst is het uitgereikt aan de aanwezige leden. Het is daarna door een groep bereidwillige leden bezorgd bij de overigen. Mocht u het niet ontvangen hebben, neem dan contact op met de secretaris secretarisgoudencirkelbreda@gmail.com.

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u stadssocieteit-de-gouden-cirkel@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

